

BEETHOVEN ACADEMIE . CARL DAVIS
Charlie Chaplin, City Lights

DESINGEL 17 FEBRUARI 98
*Film met live orkest lsm. villanella
en Filmmuseum Antwerpen*

BEETHOVEN ACADEMIE . CARL DAVIS

Charlie Chaplin, City Lights

DESINGEL 17 FEBRUARI 98

*Film met live orkest ism. villanella
en Filmmuseum Antwerpen*

Beethoven Academie

Carl Davis muzikale leiding

aanvang filmconcert 20.00 uur

einde 21.30 uur

geen pauze

foto's programmaboekje © and property of

Roy Export Company Establishment

teksten programmaboekje Frank Van der Kinderen

coördinatie programmaboekje deSingel

druk programmaboekje Tegendruk

Charlie Chaplin, City Lights

<i>de zwerver</i>	Charles Chaplin
<i>het blinde meisje</i>	Virginia Cherrill
<i>haar grootmoeder</i>	Florence Lee
<i>de miljonair</i>	Harry Myers
<i>bokser</i>	Hank Mann
<i>scheidsrechter</i>	Eddie Baker
<i>butler</i>	Allan Garcia
<i>burgemeester/portier</i>	Henry Bergman
<i>straatveger/inbreker</i>	Albert Austin
<i>inbreker</i>	Joe Van Meter
<i>krantenjongens</i>	Robert Parrish, Austen Jewell
<i>man op lift</i>	Tiny Ward
<i>assistente</i>	
<i>in bloemenwinkel</i>	Mrs. Hyams
<i>flik</i>	Harry Ayers
<i>vrouw die op sigaar zit</i>	Florence Wicks
<i>figurant</i>	
<i>in restaurantscène</i>	Jean Harlow
<i>boksers</i>	Tom Dempsey, Eddie McAuliffe, Willie Keeler, Victor Alexander

<i>productie</i>	Chaplin - United Artists
<i>producent/regie</i>	
<i>scenario/montage</i>	Charles Chaplin
<i>fotografie</i>	Roland Thotheroh
<i>cameramannen</i>	Mark Marlatt, Gordon Pollock
<i>regie-assistenten</i>	Harry Crocker, Henry Bergman, Albert Austin
<i>art director</i>	Charles D. Hall
<i>muziek</i>	Charles Chaplin
<i>arrangeur</i>	Arthur Johnston
<i>productieleider</i>	Alf Reeves

<i>duur</i>	86 min
<i>kopie</i>	Engelstalige tussentitels Photoplay Productions

SYNOPSIS

Een zwerver (de "Tramp") wordt verliefd op een blind bloemenverkoopstertje en hoopt het geld te vinden voor de operatie die haar het zicht moet teruggeven. Hij papt aan met een excentrieke miljonair die in dronken toestand zeer vrijgevig is, maar eenmaal nuchter een hardvochtig mens. Charlie probeert geld te verdienen via allerlei baantjes die slecht aflopen. Op de duur steelt hij een som geld en wordt gearresteerd. Als hij de gevangenis verlaat, ziet hij het meisje terug. Zij is inmiddels genezen...

DE FILM

City Lights, Chaplins vierde lange speelfilm, wordt door- gaans beschouwd als zijn meesterwerk. De komiek pro- duceerde, schreef, regisseerde en speelde de hoofdrol in dit comedy-melodrama dat nog even komisch en ontroe- rend is als toen het eerst werd uitgebracht.

De beroemde boksmatch waarin Chaplin als een dol- draaiende dervij in het wilde weg huppelt en springt, en de hilarische restaurantscène waarin hij over de dans- vloer schuift en glijdt, zijn briljante staaltjes van pantomi- me en behoren tot de klassieke momenten uit het Ameri- kaanse comedy-repertoire. Maar het is vooral de slotscène die de film subliem maakt. Als Chaplin en het bloemen- meisje elkaar opnieuw ontmoeten (nu zij, dankzij Charlie, kan zien, ziet ze ook wie hij in werkelijkheid is, een sjofe- le zwerver, en niet de miljonair van wie ze altijd gedroomd had), is er een lange close-up van Charlie die één van de ontroerendste momenten uit de filmgeschiedenis is.

De komst van de klank in 1927 had in Hollywood voor een omwenteling gezorgd. De kunst van de stille film was ten dode opgeschreven. City Lights zou Chaplins eerste klankfilm worden. Maar goed wetende dat hij zijn wereld- wijd publiek te danken had aan de universele taal van de mime, was Chaplin terughoudend wat het gebruik van dia- loog betrof. Stilte was niet iets wat Chaplin was opgelegd: het was het medium waarin zijn personage van de "Tramp" leefde. Een sprekende "Tramp" was gewoonweg ondenk- baar. Vandaar dat Chaplin een beslissing nam die in 1931 radicaal en gedurfd, maar achteraf bekeken zeker de ver- standigste was, namelijk City Lights maken als een stille mime-komedie maar met toegevoegde muziek en geluids- effecten. Hoewel autodidact, was Chaplin een bedreven

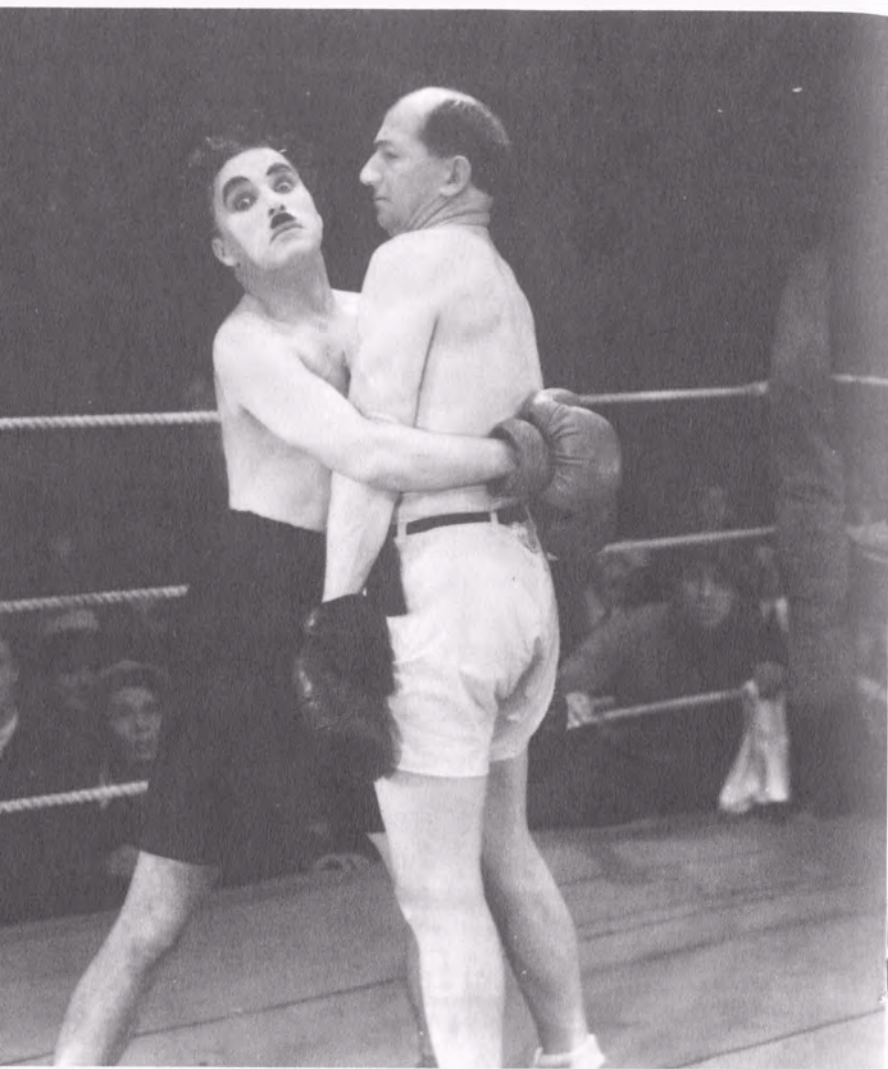
muzikant; hij speelde viool en cello. Hij componeerde zelf de partituur voor City Lights, zoals hij voor al zijn klank- films zou doen. De muziek bepaalde en benadrukte de variaties in toon in de film - uitbundig koper voor de komi- sche avonturen van de "Tramp" met de dronken miljonair; sentimentele strijkers voor de ontroerende scènes van de "Tramp" met het bloemenverkoopstertje.

CHAPLIN EN DE MUZIEK

Charles Chaplin herinnerde zich precies het moment waarop, zoals hij zei, «muziek voor 't eerst mijn ziel binnendrong». Als kleine jongen, levend in armoede in Kennington (een wijk in het zuiden van Londen), hoorde hij een stel straatmuzikanten The Honeysuckle and the Bee spelen op klarinet en harmonica. «Toen ontdekte ik voor het eerst muziek, of eerder, leerde ik voor het eerst de zeldzame schoonheid van muziek kennen die mij van dat moment af verblijd en achtervolgd heeft.» Zijn sterke feeling voor muziek was nauw verbonden met zijn komische pantomime, die van bij het begin sterk ritmisch en balletachtig was. Muziek speelde een voorname rol in de opvoeringen van het gezelschap van Fred Karno met wie Chaplin tournees maakte in het vaudevillecircuit alvorens in films op te treden. Hij herinnerde zich dat Karno komische contrasten bereikte door de grofste slapstick te laten begeleiden met delicate achttiende-eeuwse melodietjes. Van zodra hij zich instrumenten kon veroorloven, leerde Chaplin zichzelf viool en cello spelen, en bracht uren door met improviseren op de piano en het orgel. In 1916 publiceerde hij drie liedjes die hijzelf gecomponeerd had. Later schreef en publiceerde hij themaliedjes voor *The Kid*, *The Idle Class* en *The Gold Rush*. In de periode van de stille film was het gebruikelijk om professionele arrangeurs te vragen passende begeleidingen voor films samen te stellen op basis van gepubliceerde muziek: die begeleidingsmuziek kon dan live worden uitgevoerd door kleine of meer uitgebreide instrumentele combinaties, naargelang de cinema in kwestie zich kon veroorloven. Er zijn al aanwijzingen dat reeds zo vroeg als *A Woman of Paris* (1923) Chaplin nauw betrokken was bij de muzikale voorbereiding. Voor *City Lights*, zijn eerste film met gesynchroniseerd geluid,

kondigde Chaplin aan dat hij de muzikale begeleiding zelf zou componeren. De orchestrator was Arthur Johnston. «Ik schreef het niet echt neer», zei Chaplin heel bescheiden. «Ik lala-de en Arthur Johnston zette het op papier, en ik zou willen dat je hem zou vermelden, want hij heeft het fantastisch gedaan. Het is allemaal simpele muziek, passend bij mijn karakter». Chaplin wist duidelijk wat hij wilde. Hij wilde bijvoorbeeld niet dat de arrangeur de muziek grappig zou maken, zoals in een cartoon. «Ik wilde geen competitie, ik wilde dat de muziek een contrapunt van bevalligheid en charme zou zijn... Ik probeerde elegante en romantische muziek te componeren die mijn komedies zou omkaderen.» De opname werd gemaakt onder de leiding van Alfred Newman, muzikaal directeur van United Artists. Uit stapels notities die klaarblijkelijk door Chaplin werden gedicteerd blijkt zijn bezorgdheid om elke frase, elke noot en instrument. De opnametechnieken van die tijd konden de muziek echter geen recht doen; en Chaplin was beslist ontgoocheld door het resultaat. Zijn assistent Henry Bergman zei: «De verschrikkelijke technische tekortkomingen van het medium zijn al te opvallend, en ik denk niet dat ze ooit zullen overwonnen worden. Op de set werd de partituur voor *City Lights* door 35 van de beste muzikanten prachtig vertolkt. Door de mechaniek van de microfoon werd het iets totaal anders». Meer dan een halve eeuw later, nam Carl Davis enkele passages van de partituur opnieuw op voor gebruik in Kevin Brownlow en David Gills televisieserie *Unknown Chaplin*. Ze stonden allemaal versteld door de kwaliteit van de muziek, en moesten akkoord gaan met Bergman wat de onvolkomenheden van de originele opname betreft. Aan de weduwe van Chaplin deden ze het voorstel om de muziek

helemaal opnieuw op te nemen. Ze dacht dat Chaplin dat zelf zou toegejuicht hebben en steunde het project. In het begin leek het allemaal gemakkelijk, omdat de oorspronkelijke partituur en de samenstelling van de instrumenten bewaard was gebleven - enkele ontbrekende fragmenten uit de partituur van de dirigent konden uit de delen worden afgeleid. Toen de geschreven partituur werd vergeleken met de oorspronkelijke opname echter bleek dat er aanzienlijke verschillen bestonden. Het was duidelijk dat voor de opnamen herzieningen waren gebeurd. Blijkbaar waren de correcties destijds genoteerd op stukjes papier die aan de partituur werden bevestigd, maar deze waren losgekomen en verloren geraakt. Slechts door nauwgezette vergelijking van de opname en de partituur kon uiteindelijk Chaplins goedgekeurde versie worden gereconstrueerd. «Het was duidelijk dat Chaplin voortdurend had geprobeerd om te vereenvoudigen, om komaf te maken met arrangementen die te gecompliceerd waren», zegt Carl Davis. «Op deze manier maakte hij de partituur sterker en ook minder afleidend. Het was een proces van intense vereenvoudiging.» De muzikanten waren onder de indruk van de originele uitvoeringen en streefden naar het vatten van de instrumentale stijlen van de periode: het was van essentieel belang om de juiste sound maar ook de juiste noten te verkrijgen. Al naargelang het werk vorderde raakten Davis, Gill en Brownlow en de muzikanten meer en meer onder de indruk van de kwaliteit van de originele muziek. Desalniettemin hadden ze niet verwacht dat het zo moeilijk zou zijn de partituur te laten overeenstemmen met de film, vanwege de precisie en subtiliteit van Chaplins contrapuntering van zijn muzikale thema's. Uiteindelijk waren verscheidene extra opnamesessies no-

dig om recht te doen aan Chaplins concept. Van bij het begin had Lady Chaplin haar akkoord gegeven voor een reeks live uitvoeringen, voordat een nieuw opgenomen gesynchroniseerde versie zou worden uitgebracht. Uitvoeringen zoals deze eisen heel veel van de dirigent en de muzikanten, omdat Chaplin zijn muziek zo precies afstemde op het beeld, en ze in de eerste plaats bedoeld was om in de studio, fragment per fragment, te worden opgenomen. Alle betrokkenen bij het project waren bijzonder opgetogen over de ervaring en hun grotere erkenning van Chaplins buitengewoon muzikale feeling.

Naar: *David Robinson, Chaplin & Music.*

Charles Chaplin

Charles Spencer Chaplin werd in 1889 in Londen geboren. Zijn ouders waren music hall-artiesten. Reeds op jonge leeftijd werd hij danser en tourde hij door Engeland. Later, als jongen van 14, speelde hij in het Duke of York Theatre samen met William Gillette in Sherlock Holmes. Daarna keerde hij terug tot de vaudeville en sloot zich aan bij het gezelschap van Fred Karno. In 1910 trok hij samen met de groep naar Amerika, waar hij veel succes boekte in de sketch A Night in an English Music Hall. In 1913 was hij voor het eerst in een film te zien en binnen het jaar, na zijn creatie van "The Tramp", werd hij wereldberoemd. Chaplin was een van de meest omstreden persoonlijkheden van zijn tijd. Er werden meer boeken over hem geschreven dan over eender welke andere acteur. Naast ernstige studies en essays over zijn werk als filmmaker en mime-kunstenaar, verschenen er ook vele onjuiste biografieën. Er doen vele legenden en verhalen over Chaplin de ronde, maar zelf beweerde hij dat alleen zijn autobiografie de waarheid over zijn buitengewone leven bevat. Als komiek was hij wereldberoemd en tot in 1950 brachten zijn films over de hele wereld meer op dan eender welke Amerikaanse film - uitgezonderd Gone With The Wind. Sommige critici vonden Chaplin de grootste stilist van de film, terwijl anderen zijn techniek als ouderwets afdeden - maar hoe kun je de stijl en techniek van een komedie als The Gold Rush nog beter maken? Chaplin was de auteur, acteur en regisseur van meer dan tachtig films en de componist van de muziek voor achttien van zijn films. Smile en Eternally uit respectievelijk Modern Times en Limelight verzekerden Chaplins reputatie als een componist van populaire muziek.

Carl Davis

Carl Davis werd in 1936 in New York geboren. Hij studeerde compositie bij Paul Nordoff en Hugo Kauder en later bij Per Norgaard in Kopenhagen. Zijn beginjaren in de States gaven hem een brede muzikale achtergrond waaruit hij vandaag nog steeds put. In het seizoen van 1958 bijvoorbeeld was hij adjunct-dirigent bij de New York City Opera; hij deed drie tournees door Amerika met de Robert Shaw Chorale en in 1959 met de revue *Diversions*, geschreven met medestudent Stephen Vinaver, wat hem een off-Broadway Emmy opleverde. Toen deze productie werd opgevoerd tijdens het Edinburgh Festival in 1961 met een daaropvolgende transfert naar Londen, onderbrak hij zijn studies in Kopenhagen om de muziek ter plekke te kunnen superviseren. Ned Sherrin nodigde hem daarop uit om te schrijven voor de populaire TV-reeks *That Was The Week That Was*; andere opdrachten volgden en zo begon zijn carrière in Engeland. Het werk dat Davis gedurende de bijna veertig jaar dat hij in Engeland verblijft afleverde, is indrukwekkend en onvoorstelbaar gevarieerd. Davis schreef muziek voor theater (o.a. de Royal Shakespeare Company, het National Theatre) en ballet (o.a. de London Contemporary Dance Theatre en Sadler's Wells Royal Ballet) en nam albums op met sopranen Marilyn Horne en Kiri Te Kanawa. Tot zijn vele CD-opnamen behoren verder hoogtepunten uit South Pacific en *Showboat*, Kurt Weills *Street Scene* en Paul McCartney's *Liverpool Oratorio*. Tot nu toe is Davis' bekendste werk voor film en televisie geweest. Zo schreef hij de muziek voor TV-films en -reeksen als *The World at War*, *Hollywood*, *The Snow Goose*, *Our Mutual Friend*, *The Naked Civil Servant*, *Silas Marner*, *The Account*, *Pied Piper*, *The Secret Life of Ian Fleming*, *Why Lockerbie?*, *The Black Velvet Gown* en, recent nog, *Pride and Prejudice*. De reeks *Hollywood* werd in 55 landen uitgezonden en werd gevolgd door drie nu haast klassieke documentaires over de grote clowns van de stille film: *Unknown Chaplin*; *Buster Keaton: A Hard Act to Follow* en *Harold Lloyd: The Third Genius*. Een greep uit de lange speelfilms waarvoor Davis de partituur schreef: *The French Lieutenant's Woman*, *Champions*, *Scandal*, *The Rainbow*, *The Girl*

on a Swing, *Fragments of Isabelle*, Roger Corman's *Frankenstein Unbound*, *The Diary of a Madman* en *Raft of the Medusa*. Voor de reeks *Hollywood* werkte Davis samen met filmhistorici Kevin Brownlow en (wijlen) David Gill. Toen Brownlow de laat-ste hand legde aan de restauratie van Abel Gance's stille klassieker *Napoléon*, was het haast onvermijdelijk dat Davis de nieuwe muziek voor dit epos zou schrijven. *Napoléon* werd een ware triomf en Davis kreeg de opdracht om ook de muziek voor andere stille klassiekers te componeren: *Flesh and the Devil*, *The Wind*, *The Thief of Bagdad*, *The Big Parade*, *The General*, *Ben Hur*, *Intolerance* en *Safety Last*. Davis reisde de hele wereld af voor live-concerten van deze films en hij heeft hiervoor steeds kunnen werken met de beste orkesten. Davis' carrière als dirigent is nu goed afgestemd op zijn loopbaan als componist - 'het dirigeren van live concerten is een antidotum voor het leven in de studio, en de feedback van het orkest stimuleert me als componist'.

Beethoven Academie

De Beethoven Academie werd opgericht in september 1993 en had zich tot doel gesteld om het artistieke concept van het Nieuw Belgisch Kamerorkest verder uit te werken: een zo authentiek mogelijke weergave van de laatklassieke en vroeg-romantische muziek te realiseren bij middel van een orkest-bezetting die gebaseerd is op diegene waarmee de derde symfonie van Beethoven gecreëerd werd. Daarenboven bouwt de Beethoven Academie ruime plaats in voor de twintigste eeuwse muziek: zij wil vooral de "klassiekers" uit dit repertoire brengen alsook aandacht besteden aan nieuw werk. Zo hebben belangrijke componisten (Pousseur, Van Hove, Henderickx en Brewaeys) reeds compositieopdrachten van de Beethoven Academie ontvangen. Naast de artistiek directeur Jan Caeyers en de "Associate Director" Christopher Hogwood (vanaf 1998) wordt de Beethoven Academie geleid door dirigenten die gespecialiseerd zijn in een bepaald repertoire: Philippe Herreweghe en Harry Christophers voor de klassieke muziek, Peter Eötvös, Lukas Vis, Reinbert de Leeuw en Peter Rundel voor de hedendaagse muziek. Ook jonge Vlamingen krijgen de gelegenheid om met het orkest te werken. Met de steun van de Vlaamse Gemeenschap en enkele belangrijke sponsors is de Beethoven Academie uitgegroeid tot een belangrijke en vernieuwende factor in het Vlaamse en Europese orkestlandschap. De Beethoven Academie is tevens orkest in residentie in deSingel, waar thematische concerten met het huisorkest een wezenlijk onderdeel van het muziekprogramma zijn. Deze hernieuwde samenwerking met dirigent Carl Davis in een filmproject betekent de start van een internationale tournee.

Beethoven Academie

Michael Guttman *concertmeester*

eerste viool

Marc Steylaerts
Karel Ingelaere
Hanna Drzewiecka
Stefaan Willems
Veronique Gillis

tweede viool

Peter De Spiegelaere
Hans Cammaert
Veerle Sciffer
Inge Hermans

altviool

Griet François
Mario Palacios
Liesbeth De Lombaert
Tinne Jansens

cello

Geert De Bièvre
Steven Caeyers
Anthony Gröger

contrabas

Lode Leire
Conrad Van Alphen

fluit en piccolo

Sabine Warnier

hobo en Engelse hoom

Jan Maebe

klarinetten/saxofoon

Luc Bergmans
Filip De Meyere
Freddy Couche

fagot

Peter Van Cleemput

hoom

Alex Van Aeken
Marc Peremans

trompet

Philippe Schartz
Diederik De Roeck
Steven Bossuyt

trombone

Gunther Carlier
Johan Ferlin

percussie

Peter Willems
Bart Quartier
Guy Remmerie

piano en celesta

Annick Penders

gitaar/banjo

Ghislain Slingeneyer

harp

Hanna Grociak

Gemeentekrediet

De Standaard
Informatie op uw niveau

Knack
VERHELDERT

AGFA

deSingel wordt betaald door de Vlaamse Gemeenschap en geniet de steun van de Provincie Antwerpen

deSingel

HOOFDINGANG EN BESPREEKBUREAU

Desguinlei 25 . 2018 Antwerpen . tel. 03/248.28.28 . fax 03/248.28.00
openingsuren ma-vr 10-19 uur . za 16-19 uur

ADMINISTRATIE

Jan Van Rijswijcklaan 155 . 2018 Antwerpen . tel. 03/244.19.20 . fax 03/244.19.59 . info@desingel.be